

Glossary – NeuroDiversity from a Female Perspective

Highly condensed table: Manifestations & subtypes of ADHD and autism

This table provides a highly condensed, technically differentiated overview of the manifestations (presentations/phenotypes) of ADHD and autism. It is aimed at youth work professionals, organizations, and teams, and supports reflection on the biases in perception, diagnosis, and assessment.

Structure:

- English technical terms on the left, Dutch technical terms on the right, and vice versa
- Frequent misinterpretations are explicitly named
- At the end: complete Dutch table with English terms in the last column.

Part A – English – Dutch

1

English Term	Presentation / Profile	Common Misinterpretation or a clarification on the term	Dutch Term Nederlands begrip
ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder)	A neurodevelopmental condition involving persistent patterns of inattention, hyperactivity, and impulsivity. It can make it difficult to sustain focus, follow instructions, or manage time and tasks. ADHD occurs across all ages and genders, and symptoms can vary widely between individuals.		AD(H)S (aandachts- en (hyper)activiteitsstoornis)
Alexithymic autism profile	Difficulty identifying emotions.	Emotional detachment	Het autisme-profiel van Alexithymie
AuADHD profile	Combined autism and ADHD presentation.	Inconsistency	AuADHD Profiel

Autism (Autism Spectrum Disorder, ASD)

A lifelong neurodevelopmental condition that affects how a person communicates, interacts socially, and perceives the world. Autistic people may experience differences in sensory processing, communication (verbal and non-verbal), and social interaction. They often have focused interests, repetitive behaviors, or a preference for routine and predictability.

Autism is estimated to affect around **1–2% of the global population**. Diagnosis rates show a strong gender imbalance: approximately **three to four males are diagnosed for every one female**. However, recent studies indicate that many women and girls are **underdiagnosed or misdiagnosed**, as they often “mask” or camouflage traits in social settings.

Autism is highly heritable, with genetics estimated to account for **80–90%** of cases. Employment outcomes remain a major challenge. According to Autism Europe, the unemployment rate is between 75 and 90%. Among university graduates, autistic individuals are **twice as likely to be unemployed** compared to non-disabled graduates. Barriers include recruitment practices that rely on social performance, limited workplace adjustments, and employers' limited understanding. Many autistic people emphasize that their main difficulties arise not from autism itself but from environments not designed for their needs.

Autisme
(autismespectrumstoornis, ASS)

Autistic burnout

Severe cognitive and emotional exhaustion. Depression

Autistische Burnout

Continum	Refers to the idea that neurodivergent traits exist along a continuous range of intensity and expression. No two individuals with the same condition are alike, and traits can vary over time and context.		
Disability	A physical or mental impairment that has a substantial and long-term adverse effect on a person's ability to carry out normal day-to-day activities.	Neurodivergent conditions may meet this definition depending on their impact on the person's life. The Equality Commission for Northern Ireland defines disability under the <i>Disability Discrimination Act (1995)</i> .	Beperking
Dyscalculia	A specific learning difficulty involving problems understanding numbers, time, or mathematical concepts. It is independent of general intelligence and can affect people of any age.		Dyscalculie
Dyslexia	A learning difference that mainly affects reading, writing, and spelling. It can also impact short-term memory, processing speed, and organizational skills. Dyslexia does not affect intelligence and is often associated with strong creativity and problem-solving abilities.		Dyslexie
Dyspraxia	Also known as Developmental Coordination Disorder (DCD). A neurodevelopmental condition that affects fine and gross motor coordination, planning, and spatial awareness. It can also influence speech, writing, and daily tasks requiring movement.		Dyspraxie
Diversity	Diversity values all differences within and between people and	Recognizing that everyone is different. It includes	Diversiteit

promotes equality and inclusion in all environments.

differences in race, ethnicity, gender, age, religion, disability, sexual orientation, education, socio-economic background, personality, skills, experience, and knowledge.

Executive overcompensation profile	Excessive self-control to compensate executive dysfunction.	Highly organized	Executive-Overcompensation-Profile of Overcompensatie-profiel
High-cognition emotional exhaustion profile	High cognitive functioning with emotional overload	Instability	Cognitief snel, emotioneel uitgeput profiel
Hypoactive ADHD presentation	Low outward activity, cognitive fatigue.	Laziness	ADHD-I (inattentieve)
Hyperfocus-dominant profile	Fluctuation between distractibility and intense focus.	Obsessive behavior	Profiel met overwegend hyperfocus
Internalizing ADHD presentation	ADHD with predominantly inward-directed symptoms.	Anxiety or depression	Internaliserende ADHD
Late-emerging neurodivergent profile	Traits become visible under increased demands.	Sudden breakdown	Laat-gediagnosticeerde neurodivergentie
Masking-related exhaustion	Chronic exhaustion from camouflaging.	Burnout	Uitputting door maskeren,

Masked ADHD presentation	High adaptation masking ADHD traits.	No ADHD	Gecamoufleerde ADHD
Monotropic autism profile	Strongly focused attention and interests.	Rigidity	monotrope autisme-profiel
Neuroaffirmative	An approach, language, and set of practices that affirm and respect neurodivergent experiences rather than viewing them as deficits.		Neuro-affirmatief
Neurodivergence	The state of being neurodivergent. The Chartered Institute of Personnel and Development (CIPD) notes that it is incorrect to say "an individual's neurodiversity"; the accurate term is "an individual's neurodivergence."		Neurodivergentie
Neurodivergent	A person whose brain functions differently from what is considered typical, including those with autism, ADHD, dyslexia, dyspraxia, and other conditions.		Neurodivergent
Neurominority	A group of people who share a similar form of neurodivergence, such as autistic or dyslexic people.		Neurominderheid (neurominority)
Neurotypical	Describes a person whose brain development and cognitive style are considered typical or expected by social standards.		Neurotypisch
Pathological Demand Avoidance profile	Extreme avoidance of demands.	Oppositional behavior	PDA profiel (pathologische vraagvermijding)

Reasonable adjustment	Changes to work or study environments designed to remove barriers for disabled or neurodivergent individuals — for example, flexible hours, quiet spaces, assistive technology, or communication support. Employers are legally required to make reasonable adjustments under the <i>Disability Discrimination Act (1995)</i> .		Redelijke aanpassing
Rejection Sensitive Dysphoria profile	Intense reaction to perceived rejection.	Oversensitivity	afwijzingsgevoelige dysforie
Self-stimulation, stimming	Repetitive or rhythmic actions (e.g., rocking, humming, tapping, spinning objects) that help regulate sensory input and emotional state. Stimming can indicate excitement, focus, or comfort, not only stress.		zelfstimulerend gedrag, stimmen
Sensory processing differences	Some people are over-sensitive (hyper-responsive) or under-sensitive (hypo-responsive) to sensory input such as light, sound, touch, taste, smell, or movement. Sensory avoidant individuals may find some environments overwhelming, while sensory seekers may need extra stimulation to feel regulated.		Afwijkende sensorische prikkelverwerking, of sensorische informatieverwerking
Sensory-sensitive profile	Heightened or reduced sensory responsiveness.	Sensitivity	sensorisch gevoeligheidsprofiel of prikkelgevoelig profiel
Social fatigue profile	Rapid exhaustion from social interaction.	Antisocial behavior	Sociaal-vermoeidheidsprofiel
Socially camouflaged autism	Autism with high social adaptation.	Social competence	sociaal gecamoufleerd autisme

Time blindness profile	Impaired perception of time and deadlines.	Unreliable	tijdblindheidsprofiel
-------------------------------	--	------------	-----------------------

Glossary – NeuroDiversity from a Female Perspective

Beknopte tabel: Verschijningsvormen & subtypen van ADHD en autisme

Deze tabel geeft een beknopt, vakinhoudelijk onderscheiden overzicht van de verschijningsvormen (presentaties/fenotypen) van ADHD en autisme. Ze is bedoeld voor professionals in de jongerenwereld, organisaties en teams, en ondersteunt de reflectie op vooroordelen in waarneming, diagnose en beoordeling.

Opbouw:

- Engelse vaktermen rechts, Nederlandse vakbegrippen links en vice versa
- Veelvoorkomende verkeerde interpretaties expliciet benoemd
- Aan het einde: volledige Nederlandse tabel met Engelse begrippen in de laatste kolom.

7

Deel B – Nederlands - Engels

Vakbegrip	Verschijningsvorm / Profiel	Typische verkeerde interpretatie / Toelichting bij het begrip	English Term Engelse term
AD(H)D (Aandachts- (Hyper Activiteitsstoornis	Een neurologische ontwikkelingsstoornis die wordt gekenmerkt door aanhoudende patronen van onoplettendheid, hyperactiviteit en impulsiviteit. Ze kan het moeilijk maken om de concentratie vast te houden, instructies op te volgen of tijd en taken te beheren. ADHD komt voor in alle leeftijdsgroepen en bij alle geslachten, en de symptomen kunnen sterk variëren van persoon tot persoon.		ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder)

Redelijke aanpassing

Aanpassingen van de werk- of leeromgeving die erop gericht zijn belemmeringen weg te nemen voor mensen met een beperking of neurodivergente mensen — zoals flexibele werktijden, rustige ruimtes, ondersteunende technologie of communicatieondersteuning. Werkgevers zijn wettelijk verplicht redelijke aanpassingen te doen op grond van de *Disability Discrimination Act (1995)* vorzunehmen.

Reasonable adjustment

AuADHD-Profiel	Gecombineerde kenmerken van ADHD en autisme met tegenstrijdige behoeften.	Inconsistent	AuDHD profile
alexithymische autisme-profiel	Moeite met het waarnemen en benoemen van eigen emoties	Emotieloos	Alexithymic autism profile
Autistische Burnout	Diepe cognitieve, emotionele en lichamelijke uitputting.	Depressie	Autistic-Burnout
Diversiteit	Diversiteit waardeert alle verschillen binnen en tussen mensen en bevordert gelijkheid en inclusie in alle omgevingen. Het begrip onderschrijft de erkenning dat ieder mens anders is. Daartoe behoren verschillen in huidskleur, etniciteit, geslacht, leeftijd, religie en beperking.		Diversity

Dyspraxie	Ook bekend als ontwikkelingscoördinatiestoornis (DCD). Een neurologische ontwikkelingsstoornis die de fijne en grove motoriek, planning en ruimtelijk inzicht aantast. Ze kan ook het spreken, schrijven en dagelijkse bewegingstaken beïnvloeden.		Dyspraxia
ADHD, overwegend onoplettend type	Geringe motorische activiteit, trage verwerking, mentale uitputting.	Lui, passief	Hypoactive ADHD presentation
hyperfocus-dominant profiel	Sterke wisseling tussen afleidbaarheid en extreme focus.	Overijverig, verslavingsachtig	Hyperfocus-dominant profile
Internaliserende ADHD-presentatie	ADHD met overwegend interne symptomen zoals dagdromen, piekeren en emotionele overbelasting.	Angstig, depressief, motivatieloos	Internalizing ADHD presentation
Cognitief snelle, emotioneel uitgeputte profiel (bij ADHD).	Hoge cognitieve capaciteit bij emotionele dysregulatie.	Instabiel	High-cognition emotional exhaustion profile

Dyslexie	Een leerstoornis die vooral lezen, schrijven en spelling beïnvloedt. Ze kan ook het kortetermijngeheugen, de verwerkingssnelheid en organisatorische vaardigheden aantasten. Dyslexie heeft geen invloed op intelligentie en gaat vaak gepaard met uitgesproken creativiteit en probleemoplossend vermogen. das Kurzzeitgedächtnis,		Dyslexia
Gemaskeerde ADHD-Presentatie	Sterke aanpassing, hoge zelfbeheersing, weinig uiterlijk zichtbare kenmerken.	Geen ADHD	Masked ADHD presentation
Uitputting door maskeren	Chronische uitputting door voortdurende sociale aanpassing.	Burnout zonder oorzaak	Masking-related exhaustion
Monotropisch Autisme-Profiel	Sterk gerichte aandacht, focus op weinige onderwerpen.	Gefixeerd, koppig	Monotropic autism profile
Neurodivergent	Een persoon wiens hersenen anders functioneren dan wat als typisch wordt beschouwd, inclusief mensen met autisme, ADHD, dyslexie, dyspraxie en andere aandoeningen.		Neurodivergent
Neurodivergentie	De toestand van neurodivergent zijn. Het Chartered Institute of Personnel and Development (CIPD) wijst erop dat het onjuist is om te spreken van de „neurodiversiteit van een persoon”; de juiste term is „neurodivergentie van een persoon”.		Neurodivergence

Neurodiversiteit

De term „neurodiversiteit” werd oorspronkelijk eind jaren 1990 bedacht door de Australische sociologe Judy Singer en introduceerde het idee dat neurologische verschillen bij mensen natuurlijk zijn en op vergelijkbare wijze als biodiversiteit moeten worden beschouwd.

Singers oorspronkelijke definitie benadrukte:

„Er zijn vele soorten hersenen in de wereld, net zoals de term ‘biodiversiteit’ betekent dat er vele soorten flora en fauna zijn.”

Singers doel was om weg te bewegen van een puur deficitgericht perspectief op neurologische verschillen (zoals autisme) naar een op mensenrechten gebaseerd model: neurologische verschillen (bijv. autistische kenmerken) zijn onderdeel van menselijke variatie en niet simpelweg stoornissen die „gerepareerd” moeten worden. (Singer, Blume, Walker e.a.).

Verdere ontwikkeling van het concept

Voortbouwend op Singers oorspronkelijke formulering:

- De term is uitgebreid van autisme naar een breder spectrum van aandoeningen (bijv. ADHD, dyslexie, dyspraxie) en omvat in sommige discussies ook affectieve stoornissen of verworven neurologische verschillen.
- Sommige wetenschappers benadrukken dat het concept niet door één persoon, maar collectief is ontwikkeld en dat eerdere teksten vergelijkbare termen („neurologische diversiteit”) gebruikten
- De reikwijdte van de term „neurodiversiteit” heeft een debat aangewakkerd: Moet het chronische psychische

Neurodiversity

	aandoeningen (bijv. bipolaire Störung, stoornis, chronische depressie) of verworven hersenletsel omvatten? Sommigen pleiten voor een bredere term, anderen hanteren een engere definitie gebaseerd op neurologische ontwikkelingsverschillen.		
Neurominderheid (neurominority)	Een groep mensen die een vergelijkbare vorm van neurodivergentie deelt, zoals autistische of dyslectische mensen.		
Neurotypisch	Beschrijft een persoon wiens hersenontwikkeling en cognitieve stijl naar maatschappelijke normen als typisch of verwacht worden beschouwd.		
PDA Profiel (Pathologische Vraagvermijding)	Vermijding van eisen bij gevoel van controleverlies of overprikkeling.	Oppositieel	Pathological Demand Avoidance profile
Afwijzingsgevoelig profiel	Sterke emotionele reacties op ervaren afwijzing.	Overgevoelig	Rejection Sensitive Dysphoria profile
Zelfstimulatie, Stimmen	Herhaalde of ritmische handelingen (bijv. wiegen, neurieën, tikken, draaien van voorwerpen) die helpen sensorische prikkels en de emotionele toestand te reguleren. Stimmen kan niet alleen op stress wijzen, maar ook op opwinding, concentratie of troost.		Self-stimulation, stimming
Sensorisch gevoeligheids profiel of Prikkelgevoelig profiel	Uitgesproken prikkelgevoeligheid of prikkelarmoede	Gevoelig	Sensory-sensitive profile
Sociaal aangepaste Autisme presentatie	Hoge sociale aanpassing door het aanleren van regels en masking.	Sociaal competent	Socially camouflaged autism

Sociaal-vermoeidheidsprofiel	Snelle uitputting door sociale interactie.	Onsociaal	Social fatigue profile
laat-gediagnosticeerd neurodivergent profiel	Kenmerken worden pas duidelijk bij toenemende eisen.	Plotselinge crisis	Late-emerging neurodivergent profile
Syndroom van Gilles de la Tourette	Een neurologische aandoening die wordt gekenmerkt door onvrijwillige tics — bewegingen of geluiden — die variëren in frequentie en intensiteit. Veel mensen met Tourette kunnen hun tics tijdelijk onderdrukken, maar het onderdrukken van tics leidt vaak tot ongemak of uitputting.		Tourette Syndrome
Sensorisch of prikkelverwerkingsprofiel (SP-NL: Sensory Profile)	Sommige mensen zijn overgevoelig (hyperreactief) of ondergevoelig (hyporeactief) voor sensorische prikkels zoals licht, geluiden, aanraking, smaak, geur of beweging. Mensen met sensorische vermijding kunnen sommige omgevingen als overweldigend ervaren, terwijl mensen met sensorisch zoekgedrag mogelijk extra stimulatie nodig hebben om zich in balans te voelen.		Sensory processing profile
Tijdblindheidsprofiel	Moeite met tijdsgevoel, prioritering en deadlines.	Onbetrouwbaar	Time blindness profile

Bronnen / Sources

- World Health Organization (WHO). ICD-11.
- American Psychiatric Association (APA). DSM-5-TR.
- Lai et al. (2015). Sex/Gender Differences and Autism.
- Hull et al. (2017). Camouflaging in Autism.

- Sonuga-Barke et al. (2013). ADHD as a Disorder of Attention Regulation.
- Milton (2012). The Double Empathy Problem.
- Raymaker et al. (2020). Autistic Burnout.